U. B. BERGEN
1611.16
Ms. 1568 I h 12

FRAM.
Mandag, 12. mars 1945.

Fra H.L.:

Innkalling til AT-sesjon og AT-tjeneste.

N.S. har ikke lært av sitt nederlag med AT og mobiliseringen av de tre årsklasser ifjor. De har også iår innkalt gutter og jenter til AT-sesjon. Vi skal vise dem at vår front er like fast nå. Ingen gutt eller jente møter til sesjon eller tjeneste.

Vær sterk, gjør andre sterke.
VVv

AT og registreringen er ennuen høist aktuell sak. Fra forskjellige steder på Østlandet meldes om at det foregår regulær innkalling til AT av gutter og piker. I Sandefjord var det innkalt 7o til sesjon, men der møtte bare 1. I Sarpsborg, Fredrikstad og Hamar, og en rekke andre steder på Østlandet og Sørlandet, har holdningen vært like fast. Nu får vi håpe at ungdommen i Bergen og på Vestlandet denne gang viser at den forstår hvor overmåte stor betydning kampen mot AT og registreringen har, og viser en fast norsk holdning. Under AT-mobiliseringen ifjor var det merkelig nok adskillige her som ikke helt ut forstod sakens betydning, og som ikke skjønte hvor alvorlig det er ikke å etterkomme en viktig norsk parole. Efterhvert er det gått op for de fleste, at vi høist sandsynlig vilde vært tvunget inn i krig på tysk side mot våre landsmenn, hvis det ikke hadde vært ydet effektiv motstand mot AT-mobiliseringen.

Nu i sluttkampen er det ubetinget nødvendig at alle gode nordmenn er solidariske, - aktive hjemmefrontfolk som alle andre. Vi vilde heller ikke like at vestlandsk ungdom, som i sin innstilling er norsk nok, skal ha noget å skamme sig over når freden er vunnet.

Borgervakten igjen.

Borgervaktinnkallelser er igjen i full gang her i Bergen. På samme måte som ved AT-innkallelsene er det nu i krigens sluttfase ubetinget nødvendig at vi ikke lar oss tvinge til nogen form for vakttjeneste, uansett om vakttjenesten i første omgang bærer et tilsynelatende uskyldig preg. En må regne med at våre motstandere slår hardest til der hvor motstanden er svakest, og vi vil ikke være de svakeste her i Bergen.

Fra H.L.: Til innkalte AT-jenter.

Husk ordren fra H.L.: DU SKAL IKKE MØTE TIL SESJON! DU SKAL IKKE MØTE TIL TJENESTE! - Ifjor tok guttene den hardeste støiten. Iår skal jentene holde fronten like fast som guttene i de mobiliserte årsklasser gjorde. Det er en plikt og en æressak.

Kvinnelig AT er en nazistisk institusjon og står under ledelse av nazister. De bestemmer hvor du skal sendes hen, hva du skal lære og hva du skal gjøre. Nazipropagandaen forteller dig at kvinnelig AT er nødvendig for å skaffe bønderne arbeidshjelp. Dette er ikke riktig. Det er nu tusenvis av ledige jordbruksarbeidere, og jordbruket vil bli best hjulpet ved at denne arbeidskraft blir brukt i landets interesser

Ingen gode nordmenn vil ta imot hjelp av AT. Det er gitt parole om det. AT vil derfor bare bli utnyttet av tyskere og nazister. I Nord-Norge måtte de bistå fienden med den skjendigste krigsforbrytelse som er har vært gjort mot vårt land. Du må være forberedt på at noe lignende kan gjenta sig.

AT samler ungdommen i leirer ungdommen i leirer. Er du klar over hvor farlig dette er iår? Når som helst kan krigen blusse opp her i landet også, og hva vil det da bety med slike jenteleirer som quislingene og tyskerne har myndighet over? Dere kan bli tvunget til å gjøre

tjeneste for fienden med soldatforpleining og i lasarettene, mens guttene står på den andre siden i våre heimestyrker og sammen med de soldatene som kommer utenfra for å hjelpe til med å befri Norge. Den situasjon må dere ikke komme i! Nekt å ha noe med kvinnelig AT å gjøre!

Ingen norsk jente til AT iår.
Stå sammen med guttene.

Vær sterk. Gjør andre sterke.

vVv

Til alle nasjonalsinnede industridrivende:

Beskjeftigelsesspørsmålet idag.

Allerede flere måneder før siste årsskifte henledet H.L. opmerksomheten på beskjeftigelsesspørsmålet ved krigens ophør, og så tidlig som i desember ble påpekt at også i tiden inntil krigens slutt kunne spørsmålet bli brennende derved at firmaer og bedrifter "ved makthavernes påbud eller av andre grunner" kunne bli tvunget til å gå til innskrenkninger eller stans innen den samlede produksjon eller deler av denne. Det ble i den forbinnelse framholdt at en slik situasjon kunne komme til å sette både bedriftenes økonomiske evne og bedriftsledelsens smidighet og opfinnsomhet på en meget hård prøve. Den måtte se det som en nødvendig opgave å planlegge den mest hensiktsmessige beskjeftigelse for de ansatte med arbeid som gav størst mulig nytte for bedriftene selv om det kanske var på noe lengere sikt.

Denne situasjon er nu inntruffet ix et overmåte stort omfang. Den kunstige og helt krigsbetonte fullbeskjeftigelse som de nåværende makthavere fra første ferd av har tatt til inntekt for sitt system, er i ferd med å slå om til en omfattende arbeidsløshet. Okkupasjonsmakten har på forhånd gjort sitt beste for å tilrettelegge en slik utvikling ved den stengning av firmaer og bedrifter som blev gjennemført i forbindelse med "den nasjonale arbeidsinnsats". Også disse bedrifter ville ellers hatt evnen til å gi beskjeftigelsesmuligheter. Det som nå gjør situasjonen akutt er, at i og med okkupasjonsmaktens sviktende evne til å søke vårt land utnyttet i sin krigspotential, er våre tilførsler av kull - det helt nødvendige grunnlag for store deler av vår industri- praktisk talt stoppet. De overmåte knappe beholdninger og stadig mindre tilførsler skal først og fremst gå til jernbanen til troppetransporter. Av denne grunn er i de siste uker allerede stoppet, eller vil i de nærmeste uker bli stoppet, de fleste smelteverk og bergverksbedrifter, sementfabrikker og aluminiumsindustri, en rekke støperier og bedrifter i tekstil- og konfeksjonsindustri. Det befryktes også at andre grupper vil bli berørt av brendselsvanskelighetene.

Den kraftanspennelse som kreves av bedriftene blir altså aktuell tidligere og i større omfang enn tenkt. , og den kommer følgelig til å strekke sig over et lengere tidsrom enn antatt. De enkelte bedrifters evne til i en slik situasjon fortsatt å beskjeftige eller skaffe eksistensmuligheter for en større del av de ansatte er selvsagt meget variérende, idet både det tekniske og økonomiske grunnlag vil være forskjellig. Selv om de enkelte bedrifter, som må stanse helt eller vesentlig eller må innskrenke sin regulære virksomhet, derfor ofte vil måtte finne fram til individuelle løsninger, angis nedenfor visse hovedlinjer :

1. Opprydnings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeider settes igang i størst mulig utstrekning.
2. Forestående anleggsarbeider settes igang hvor det er mulig, herunder f.eks. nødvendige nedrivningsarbeider for ryddiggjøring av arealer til ny anvendelse, planlagte nybygninger settes igang hvor material- og redskapssituasjonen gjør det mulig, og under alle omstendigheter bringes planene fram til anmeldelse, hvis ikke en forventet utvikling ute i verden, evt. manglende kjennskap til nye maskintyper ets., gjør dette uforsvarlig.
3. Ønskelige veiarbeider av viktighet for distriktet og distriktets industribedrifter påbegynnes, selv om det blir et dyrt nødsarbeid og ikke i sig selv gir bedriftene økonomisk avkastning på samme må-

~~te som produktiv innsats~~

tesom produktiv industrivirksomhet.

4. Det henstilles til de ansatte som opprinnelig er kommet fra jord- og skogbruk eller fiskerinæring å gå tilbake til disse næringer, likesom det henstilles til alle som kan skaffe sig annen beskjeftigelse å gjøre dette.
5. I påvente av senere gjenoptagelse av driften bør bedriftene søke igangsatt vedhogst til eget behov, og om mulig også til dekning av brensel for de ansatte. Den enkelte bedrift bør på forhånd søke å sikre sig brukstillatelse.

Den del av de ansatte som ikke på de under 1-5 nevnte eller andre måter kan få beskjeftigelse, permitteres inntil videre, med en understøttelse som må variere efter forholdene og bedriftenes økonomiske evne, og der alterneres da i størst mulig utstrekning mellom den ved bedriften beskjeftigede og ikke beskjeftigede del. Selv om de permitterte får anledning til selv å nyttiggjøre sig sin dag til annen virksomhet, bør bedriften allikevel søke å yde en permisjonsunderstøttelse som dekker det absolutte eksistensminimum. Det gjøres oppmerksom på at det ikke er nødvendig fra arbeidsgivernes side å trekke skatter for de ansatte hvis inntekter ligger på et eksistensminimum.

Det er ikke til å undgå at disse endringer i arbeidsforholdene medfører endringer i arbeids- og lønnsvilkårene som arbeiderne forutsetter å få gjennomført med et rimelig varsel. Forøvrig har de nåværende makthavere gitt en forordning om et spesielt 3 ukers varsel til arbeidsformidlingen i forbindelse med en eventuell driftsinnskrenkning på grunn av brensel- og råstoffvanskeligheter. For å kunne gjennomføre endringer i arbeidsordningen eller påtenkt pensjonsordning kan det i visse tilfeller bli nødvendig å gå til opsigelse for at partene fritt skal kunne få ordne sine egne forhold. Det gjelder da at enhver bedrift som må gå til dette skritt, på forhånd har klarlagt forholdet for sine arbeidere, enten ved direkte konferanse med dem, eller gjennom konferanser med tillitsmenne. Det er av største betydning at bedriftene står i intim kontakt med sine arbeidere om disse ømtalelige problemer.

vVv

Utlandets kommentar til Jaltakommunikeet.

De alliertes avisene er samstemmige i sin begeistring over resultatet av konferansen på Krim. Kommunikeet blir karakterisert som det betydeligste dokument fra den annen verdenskrig. Den kritikk som kommer til orde gjelder særlig det polske spørsmål.

De forente stater.

Kommunikeets klare uttalelse om innholdet av "betingelsesløs kapitulasjon" blir hilst med største tilfredshet. Betingelsene er meget harde, men Herald Tribune skriver at nettop dette kan best overbevise tyskerne om dybet av den avgrunn som nå åpner sig for dem, og få dem til å slå inn på den eneste vei som nå står igjen for dem

Senatorer fra begge partier kaller beslutningene de mest konstruktive skritt som hittil er tatt for å rettferdiggjøre krigsofrene ved å legge grunnen til en varig fred.

I Washington er man lettet over at Roosevelt omsider har gjort De forente staters stilling til problemet Polen klar. Men kongressmenn av polsk herkomst er misfornøid med forløpet av østgrensen. Avgjørende blir det om Vilna og Lvov skal bli russisk eller polsk.

San Franciscokonferansen skal finne sted 25. april, den dag da Sovjet-Samveldets femårige nøytralitetsavtale med Japan løper ut. Man venter at Sovjet da vil erklære Japan krig. Kommunikeet ytrer sig ikke direkte om tysk tvangsarbeide og deportering av tysk arbeidskraft i forbindelse med "de størst mulig krigserstatninger in natura", som Tyskland skal betale. Vicepresidenten i American Federation of Labor, R.J. Watt, erklærer :"AFL motsetter sig enhver utnyttelse av fiendtlige nasjoner til tvangsarbeide. Slaveri er i enhver form like nedverdigende for herre som for slave. Etter krigen blir det stor arbeidsløshet, og det vil bare bli stor utilfredshet om virksomheten skal holdes igang med

tvangsarbeid.

Frankrike.

Informasjonsminister Tietzen har i en tale erklært at Frankrike samtykker i å delta i okkupasjonen av Tyskland, og i å bli medlem av kontrollkommisjonen i Berlin. Frankrike er nå som bekjent blitt innbudt til san Francisco 25 april.

Sovjet-Samveldet.

Pravda pleier ikke å komme ut om tirsdagene, men ga 13 februar ut et ekstranummer viet konferansen på Krim. I lederen heter det: "Krimkonferansen har bevist at alliansen mellem de 3 stormaktene ikke bare er historie og seierrik nutid, men også en stor fremtid. Konferansen vil bli et eksempel på virkelig demokratisk samarbeide. Den historiske betydning av konferansen ligger deri at den ikke bare bestemte tidspunktet, omfanget og samordningen av enda kraftigere slag mot Tysklands hjerte, men også har skapt de nødvendige forutsetninger for at et nytt angrep mot frihetselskende folk fra den tyske militarisme skal bli umulig.

Storbritania.

Sjelden, sier man i London, er det blitt opnådd så mye på så kort tid. Det blir lagt stor vekt på at USA så uforbeholdent vil ta del i og ta ansvaret for den politiske og geografiske grensedragning i det fremtidige Europa.

Tyskernes forhåpninger om at de 3 allierte i seirens time skulle gli fra hverandre er blitt gjort til skamme.

Kretser som står Lublin-regjeringen nær, mener at de fleste medlemmer i den utvidede provisoriske regjering vil bli hentet fra motstandsbevegelsen i hjemlandet. Utviklingen i Polen blir prøvesteinen for demokratiske provisoriske regjeringer i andre land der det er spenning mellom ezilregjeringen og hjemmefronten. Times diplomatiske korrespondent venter folkeforflytninger av polakker og russere over Curzonlinjen, og at Polen vil få full territorial kompensasjon i nord og vest. Times skriver i sin leder at krimkommunikeet forutsetter fortsatt og felles omsorg for Europas velferd og er derved uten sidestykke i historien. Utviklingen av en felles politikk for hele Europa viser en erkjennelse som er like ny for den britiske, såvel som for den russiske og amerikanske regjering, nemligeden at likegyldighet for europeiske folks skjebne , velferd og politikk er ufforenlig med egen sikkerhet. Signaturmaktene vil ikke bare utslette nazismen og den tyske militærmakt, men også ødelegge og kontrollere all tysk industri som kan tenkes å bli utnyttet til krigsproduksjon. Men det kan ikke være tvil om at det er umulig å gjennomføre en total utrydding av all tysk industri og det ville heller ikke være forenlig med ikke å utrydde det tyske folk.

Risikoen for nye og enda farligere våpen enn under denne krig gjør det lite trolig at tyskerne vil få beholde sin kjemiske industri. Det vil bli streng kontroll med den tyske skipsverftsindustri (ubåter), og det er opplagt at Tyskland vil miste en stor del av sin tunge industri, mens en betydelig del av landets arbeidskraft blir bundet til gjenoppbygningen av Europa. Tysklands framtid som industrimakt er meget mørk .

I budskapet fra de tre store er det kanskje den fjerde fronten "fra nord" som har vakt mest oppmerksomhet - bortsett fra den indirekte antydningen om at krigen er slutt innen 25. april da konferansen i San Franscisko tar til. Det er mye som taler for at det er just den nordre, fjerde, fronten som definitivt vil gi Tyskland dødsstøtet. Militære og politkse kretser regner opp 5 muligheter i denne forbindelse: 1. Russerne fortsetter sin offensiv langs østersjøkysten, eventuellt understøttet av den russiske flåte. 2. Montgommery støter fram gjennom Nederland med Bremen som nærmeste mål . 3. Invasjon i Norge. 4. Invasjon på vestkysten av Danmark. 5. En alliert amfibieaksjon i stor skala mot Tysklands Nordsjøkyst. Dette laternativ er uten tvil det farligste for Tyskland, for landet har ikke reserver å sette inn mot et slikt dødsstøt.

vVv